

1. De draai van Mordechai

Wat is er gebeurd met Mordechai? Hoe komt het dat deze man zo radicaal, 180 graden omgekeerd is? Tussen hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 van het boek Esther is er iets gebeurd. Er móét iets gebeurd zijn! Want wat is het beeld van Mordechai in hoofdstuk 2? Daar komt hij naar voren als een goed geïntegreerde allochtoon, een Jood die zich totaal heeft aangepast aan de Perzische samenleving. Hij woont in de hoofdstad van het Perzische rijk, hij is te vinden in de poort van de koning, dat betekent dat hij een hoge ambtenaar is in dienst van de Perzen. Hij zegt tegen Esther: 'Als jij nou naar het hof gaat, zeg dan tegen niemand dat je Joods bent!' Dat staat twee keer in hoofdstuk 2, héél nadrukkelijk. En zelfs de náám Mordechai is afgeleid van Marduk, de belangrijkste god van de Babyloniërs, één van de volken die door de Perzen zijn ingelijfd. En zijn nichtje Esther mag haar Hebreeuwse naam Hadassa niet voeren, zij moet haar Perzische naam dragen, Esther. Een prachtige naam overigens, 'ster' betekent die naam. Maar de Perzen hoorden in die naam, terecht of niet, een verwijzing naar de godin Ishtar.

De burcht Susan uit de tijd van Esther is nu de stad Shush, gelegen in Iran. Hier de restanten van de antieke stad.

Mordechai en Esther hebben zich aangepast. Hun familie is niet mee terug gegaan naar Jeruzalem, op het moment dat koning Kores de Joden de vrijheid gaf om eindelijk terug te gaan, terug naar huis, terug naar Jeruzalem. 42.000 Joden gingen terug, maar de familie van Mordechai niet. Die familie is gebleven, en Mordechai heeft carrière gemaakt, het gaat hem voor de wind in Perzië, zeker nu zijn pleegdochter, Esther, zijn nicht, ook nog koningin geworden is. Mordechai is nog verder doorgedrongen in de top van Perzië. Je zou zeggen: een schoolvoorbeeld van iemand die zich heeft aangepast. En zijn Joodse geloof? Dat heeft hij vást nog wel. Maar gewoon privé. Binnenskamers. Dat hoeven andere mensen toch niet zo nodig te weten? Eigenlijk zoals wij dat ook zo vaak doen. Geloven, dat houd je voor jezelf, daar val je een ander niet mee lastig.

En dan, opeens, deze draai! Haman wordt door de koning verhoogd. Iedereen moet voor hem buigen. En dan staat er in vers 2: 'Mordechai echter knielde niet en boog zich niet neer.' Wat is er aan de hand? De mensen rondom Mordechai, zijn collega's, begrijpen er niets van. Vers 3: 'De dienaren van de koning die in de poort van de koning waren, zeiden tegen Mordechai: Waarom overtreedt u het gebod van de koning?' En meteen gaat Mordechai het merken, wat zijn gedrag oproept. Tot nu toe waren de verhoudingen met zijn collega's prima. Maar nu niet meer. Vers 4: 'Het gebeurde nu, toen zij dit van dag tot dag tegen hem zeiden en hij niet naar hen luisterde, dat zij het aan Haman

vertelden om te zien of de woorden van Mordechai stand zouden houden, want hij had hun verteld dat hij een Jood was.' Dus Mordechai heeft gezegd: 'Ik buig niet, want ik ben een Jood.' En zijn collega's verraden hem aan Haman, om te kijken 'of zijn woorden standhouden', of hij staande blijft, letterlijk en figuurlijk.

2. Het dieperliggende, altijd voortdurende conflict

Nogmaals die vraag: vanwaar deze draai van Mordechai? Omdat te begrijpen moeten we dat boek Esther goed lezen. Wie was Haman? Er staat in vers 1: 'Haman, de zoon van Hammedatha, de Agagiet.' Wat is dat voor iemand, een Agagiet? Een Agagiet is een nakomeling van Agag, Agag was de koning van de Amalekieten. En de Amalekieten, dat waren aartsvijanden van Israël. Toen het volk Israël, éeuwen eerder, nét was bevrijd uit Egypte, uit de slavernij, toen het nét op weg was naar het Beloofde Land, onder leiding van Mozes, toen vielen de Amalekieten het volk aan. Zonder reden! Israël had hen niets gedaan! En ook nog eens op een lafhartige manier. Dat staat in Deuteronomium 25: 18. Daar staat: 'Amalek ontmoette u

onderweg en overviel bij u, in de achterhoede, alle zwakken achter u, terwijl u moe en uitgeput was; en hij vreesde God niet.' De Amalekieten waren een volk vol haat tegen Israël. Dat waren ze altijd geweest. En wat blijkt nu? Haman is een nakomeling van koning Agag, hij is een Amalekitische prins! En Mordechai? Mordechai heeft ook koninklijk bloed! Esther 2: 5: 'Er was een Joods man in de burcht Susan en zijn naam was Mordechai, de zoon van Jaïr, de zoon van Simeï, de zoon van Kis, een man uit Benjamin.' Uit het lange voorgeslacht van Mordechai worden een paar mensen genoemd, en één van hen kennen we! Kis, uit de stam Benjamin, dat was de vader van koning Saul, de eerste koning van Israël. Mordechai is dus een nakomeling uit de familie van koning Saul! En laat nu precies koning Saul van God Zelf de opdracht gekregen hebben om de macht van de Amalekieten voorgoed en compleet te vernietigen. De koning, Agag, moest worden gedood. Maar Saul deed het niet. Hij luisterde niet naar God en dat is precies het punt waarop God zei: 'Saul,

jij luistert niet naar mij, Ik kan je niet langer als koning handhaven.' En de HERE verwierp Saul.

Natuurlijk, Mordechai weet dat allemaal, hij kent zijn familiegeschiedenis. Hij wil niet dezelfde fout maken als koning Saul, hij wil niet voor de Amalekieten door de knieën gaan. Deze Amalekitische prins, Haman, heeft maar één verlangen: het volk Israël uit te roeien. Want je zou denken: 'Als Haman hoort dat Mordechai niet knielt, waarom reageert hij dan zo buiten alle proporties?' Niet alleen Mordechai, maar álle Joden moeten worden uitgeroeid!

Waarom doet hij dat? Omdat Haman een Amalekiet is. Het lijkt een conflict tussen twee mannen, maar dat is het niet. Daaronder schuilt een conflict tussen God Zelf en Zijn oude tegenstander, de satan. God Zelf, die niet wordt genoemd in dit boek, Hij is de hoofdpersoon. De haat van de oude slang komt hier naar boven, de slang die maar één ding wil: Gods reddingsplan voor de wereld dwarsbomen.

Als Haman het volk Israël weet uit te roeien, dan kan dus nooit de Messias geboren worden. Dan heeft de satan voorgoed afgerekend met God Zelf en met Zijn reddingsoperatie, om mensen eeuwig leven te geven, om mensen te laten opstaan uit de dood. Als Hamans plan slaagt, zal Jezus nooit geboren worden, zal het kruis leeg blijven en de graven vol. De graven van alle mensen, door alle eeuwen. De dood zal heersen op aarde. Vergis je niet: onder de oppervlakte schuilt nog altijd deze zelfde

strijd tussen God en de boze. Dat plan van Haman, dat lijkt als twee druppels water op het plan van de moderne Haman, Adolf Hitler. Hier in vers 12 lezen we over de schrijvers die gaan schrijven, over een bevel dat het rijk doorgaat. De hele bureaucratie gaat aan het werk om de Joden uit te roeien. Net als in '40-'45.

Je zou kunnen denken: 'Waarom is er nú nog Jodenhaat? De Messias is toch geboren? Het Joodse volk heeft toch zijn taak volbracht? Vanwaar in onze tijden nog die duivelse haat tegen de Joden?' Dat komt alléén Israël nog steeds Gods volk is, en dús gehaat door de satan. God is geen God van de wegwerpmatenschap: 'Zo, Israël heeft zijn taak volbracht, Ik kan het nu wel weggooien.' Israël is en blijft Zijn oogappel, Hij heeft 'Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt'. En zo kreeg het volk na 19 eeuwen omzwervingen weer het eigen land. Gods beloften zijn in deze tijd vervuld. En er liggen nog meer beloften voor Israël. We mogen erom bidden, dat steeds meer Joden hun eigen Messias zullen gaan herkennen in Jezus.

De duivel gaat tekeer tegen het volk van God: tegen Israël en tegen ál die mensen, uit ál die volken, die God heeft opgenomen in Zijn verbond. Iedereen die door Jezus Christus met God verbonden is, met de Krachtbron verbonden is. Vergis je niet, die strijd gaat door, satan gaat rond als een briesende leeuw. Maar wees nooit bang. Want God is de Beschermers van Zijn kinderen.

3. Mordechai realiseert zich zijn identiteit

Wat is er dus gebeurd tussen Esther 2 en Esther 3? Mordechai is geconfronteerd met de tegenstander. En juist in die confrontatie is hij zich bewust geworden van zijn identiteit. Hij is zich bewust geworden van zijn verbondenheid met de God van Israël, met zijn Krachtbron. En Mordechai heeft zich gerealiseerd: 'In die identiteit ligt ook een opdracht. Ik word nú geroepen om de boze te weerstaan. Om niet bang weg te vluchten, maar het kwaad recht in de ogen te kijken.'

Vandaag zijn twee kinderen gedoopt. Jilles en Manou, zij hebben het teken van God Zelf aan hun voorhoofd gekregen. Hun identiteit is bepaald door God Zelf. 'Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van Mij.' Jezus Christus, Hij heeft het vandaag laten zien dat door Zijn dood en door Zijn opstanding hun leven schoongewassen is. Hij heeft Zichzelf gegeven om ons te heiligen, om ons tot Zijn kinderen en erfgenamen aan te nemen. Onze identiteit ligt in Hem.

In Esther 3 gaat het over een tijd vol dreiging. Dat koninklijke decreet hangt als een inktzwarte wolk in de lucht. Maar ook onder die inktzwarte lucht buigt Mordechai niet. Ook Manou en Jilles groeien op onder een inktzwarte lucht. Hoe moet het verder met deze wereld, als de temperaturen zo oplopen dat de aarde voor een deel onleefbaar wordt? Als het weer steeds grilliger wordt, en steeds meer mensen honger lijden? Ik las in de krant een oproep van het Nederlands Jeugdinstituut. Dat instituut signaleert dat steeds meer kinderen bang zijn voor de toekomst. Boven het artikel staat: 'Ouders, bied hoop tegen klimaatangst.' En wat is dan de oplossing, volgens het Nederlands Jeugdinstituut? Dat je kinderen leert om korter te douchen. En dat je ze vertelt over alternatieve energiebronnen. Daar is op zich niets mis mee, het is zelfs heel nodig om korter te douchen, maar is dat nou echt een bron van hoop?

De enige echte Bron van hoop is God Zelf. Hij heeft deze wereld só liefgehad, dat hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Waarom? Zodat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren zou gaan, maar eeuwig leven zou hebben.

Als je kijkt naar de inktzwarte lucht, wat is dan je redding? Je redding is je verbondenheid met je Krachtbron! De doop is daarvan het teken en zegel. En hoe God je dan redt? Stel dat de aarde nog honderd jaar bestaat, en steeds grotere delen van de aarde worden onbewoonbaar, hoe moet dat dan? Ik weet het niet! Wij zijn maar mensen. Maar ik weet één ding: Gods trouw duurt tot in het laatste nageslacht! Psalm 100, we hebben het gezongen:

*Want goedertieren is de HEER,
zijn goedheid eindigt nimmermeer,
zijn trouw en waarheid houden kracht
tot in het laatste nageslacht.*

4. Mordechais standvastigheid: een bron van hoop voor anderen

Afgelopen woensdag, bij het voorbereidingsgesprek voor deze dienst, hadden we het over het laatste zinnetje van Esther 3: 'De wet was in de burcht Susan uitgevaardigd. En de koning en Haman zaten te drinken, maar de stad Susan was in verwarring.' Extreem cynisch: de koning en Haman zitten te drinken, terwijl het lot van honderdduizenden mensen bezegeld is. 'Maar', staat er dan, 'de stad Susan was in verwarring.' Dat vonden we een hoopvol zinnetje. Blijkbaar zijn niet alleen de Joden onthutst. Er is nog menselijkheid. Meer burgers van de stad zijn in verwarring. En geldt dat ook niet voor onze tijd? Wat is er ongelooflijk veel verwarring. Hoeveel mensen zijn niet op zoek: op zoek naar rust, op zoek naar innerlijke vrede, naar balans, naar echt geluk, en niet al het klatergoud wat toch niet bevredigt.

Als je het boek Esther leest, dan weet je hoe het afloopt, dat het volk Israël wordt gered. Die mensen in Susan, die zullen ontdekken waar de Krachtbron ligt. En geloof maar dat dat indruk gemaakt heeft. Dat geldt ook voor ons. Dat wij verbonden mogen zijn met de HERE als Krachtbron, dat is niet alleen voor onszelf van belang, maar zeker ook voor de wereld. Voor de mensen om ons heen. Als jij staande blijft, als jij niet buigt voor de Hamans in jouw leven, dan ben jij een teken van hoop voor de mensen om jou heen.

Als je gedoopt bent, dan heb je een teken gekregen. Denk aan dat teken! Misschien ben je geen held, net als Mordechai in hoofdstuk 2. De meeste mensen worden niet als helden geboren. Maar als het nodig is, geeft God je de kracht om een held te worden. Hij is al persoonlijk naar je toe gekomen, in de gestalte van Jezus Christus. Hij laat je niet los! Wees niet bang voor de boze. Wees niet bang voor de dreiging. Wees niet bang voor de toekomst.

5. Je vergeet nooit het gezicht van je Redder

Ik eindig met nog een ander bericht uit de krant, *Trouw* van gisteren. Een bericht van Kevin van Vliet, verslaggever in Kaapstad, Zuid-Afrika. Hij vertelt dat hij afdaalde van de Tafelberg, door een gevaarlijke kloof. En in die kloof ging er iets mis. Hij gleed uit, knieschijf uit de kom. Hij kon niet meer omhoog en niet meer omlaag. Gelukkig kon hij hulp inschakelen en een uur later hing hij in een harnas onder een helikopter. Hij schrijft: 'Ik deed een schietgebedje. Ik zag de rotorbladen, dicht bij de rotsen, en hoorde het noodlot al naderen: knappend metaal draad, gebroken botten, de roof- en aasdieren. Hoe vaak ging dit mis? De naam van de vrouw die mij de helikopter in trok verstond ik niet door alle herrie, maar haar gezicht zal ik nooit vergeten. Ik was gered.' Niet lang daarna staat hij op de grond. Hij zegt: 'Wachtend op mijn lift naar huis, klappertandend maar met mijn knieschijf terug op zijn plek, bedankte ik de Heere God.' Ik probeerde me dat voor te stellen: dat je hele leven afhankelijk is van één zo'n staal draad, en dat daarboven iemand is die je de helikopter in trekt, iemand die je de redding intrekt.

'Het gezicht van mijn redder zal ik nooit vergeten.' Die zin bleef bij mij hangen, gisteren. Als boven je hoofd inktzwarte wolken de lucht bedekken, als de ene crisis over de andere heenrolt, ga dan staan, ga staan op de beloften van God, ga staan op de beloften die Hij gegeven heeft en die Hij bekrachtigd heeft in de doop. Je bent verbonden met je hemelse Krachtbron, vergeet dat nooit! Ga staan, en blijf staan, net als Mordechai, en wees een teken van hoop voor de mensen om je heen, mensen in verwarring. Blijf staan voor elke Haman die voorbij komt, maar buig je diep, héél diep, voor je Verlosser, Jezus Christus. Buig je diep voor Hem die je boven de dood heeft uitgetild. Want het gezicht van je Redder, dat vergeet je nooit! Amen.